

Кушніренко Т.Ф., студент 6-МК курсу Національної академії внутрішніх справ, *Науковий керівник*: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри гуманітарних та загальноправових дисциплін факультету №2 Національної академії внутрішніх справ Камінська Н.В.

ФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПРАВОПОРЯДКУ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Дискусії щодо того, як покращити стан дисципліни в українському війську, тривають не перший рік. Як казав великий Джордж Вашингтон: «Дисципліна — душа армії. Вона перетворює нечисленне військо в могутню силу, приносить успіх слабким і повагу всім» [3, с. 11]. Тому очевидним є те, що стара система підтримання правопорядку в армійському середовищі себе вичерпала. Адже в умовах соціально-економічних перетворень в Україні, які супроводжуються загостренням криміногенної обстановки, на Збройні сили України та інші військові формування здійснює свій вплив спектр сучасних негативних явищ. І це не дивно оскільки в них зосереджені унікальні матеріальні засоби (зброя, транспорт, зв'язок тощо), вони є особливою сферою різних кримінальних інтересів, в яку втягуються різні категорії військовослужбовців. Тому

необхідність створення Військової служби правопорядку у Збройних силах України була викликана низкою проблем в українському війську, які з'явилися ще на початку його створення та з кожним роком набували все більшого значення.

Наприклад, ще у 2000-2001 рр. понад 10 тисяч військовослужбовців українських Збройних сил щоденно залучалися до виконання завдань патрульно-постової служби, охорони заарештованих на гауптвахтах, виконання обов'язків інспекторів військової інспекції безпеки дорожнього руху та для участі в гарнізонних заходах. У результаті особовий склад відволікався від виконання завдань за прямим призначенням та бойової підготовки.

Крім того, на близько чотирьох тисяч офіцерів військових частин було покладено обов'язки військових дізнавачів, через що більшість із них тривалий час майже не приділяли належної уваги навчанню та вихованню своїх підлеглих. До того ж досвід їх роботи показав, що вони не завжди володіли необхідними для цього знаннями, а в службовому відношенні повністю залежали від своїх старших начальників. Були зафіксовані випадки приховування окремими командирами військових частин злочинів та правопорушень, скоєних їх підлеглими, що негативно впливало на загальний стан правопорядку у військових колективах.

Неефективно здійснювався й розшук військовослужбовців, які самовільно залишили військові частини: лише від 4 до 10% із них затримувалися представниками військових частин або військовими комендатурами. Діюча система профілактичних заходів щодо запобігання правопорушенням у Збройних силах України залишалась недостатньо ефективною і в деяких випадках була неспроможною забезпечити достатній рівень військової дисципліни та правопорядку у Збройних силах.

У прийнятті рішення щодо заснування Військової служби правопорядку Збройних Сил України також відіграли Євроатлантичні прагнення України. Адже, сьогодні такий інститут, як військова поліція, успішно функціонує в арміях більшості країн світу. До речі, у різних країнах військових правоохоронців називають по-різному. Наприклад, у США, Великобританії, Нідерландах, Ізраїлі, Туреччині, Словаччині —

це військова поліція, в Італії — карабінери, Франції — жандармерія, Китаї — народна озброєна міліція, Німеччині — фельд'єгері, в Польщі — військова жандармерія. При цьому, незважаючи на назву та певну різницю в покладених на них завданнях, загальна мета діяльності цих підрозділів така сама, як і в української Військової служби правопорядку.

Все це й дало поштовх для створення єдиного штатного організму в складі Збройних Сил, який би ефективно впливав на стан профілактичної роботи, правопорядок і військову дисципліну. Такою структурою стала Військова служба правопорядку Збройних Сил України, яка нині є спеціальним правоохоронним формуванням у складі Збройних сил України, яка діє за єдиним замислом і планом, мають чітку вертикаль управління та забезпечення.

Військова служба у Службі правопорядку бере свій початок з моменту прийняття Верховною Радою України Закону України «Про військову службу правопорядку у Збройних силах України», який був підписаний Президентом України 7 березня 2002 року та опублікований.

Таким чином, формування Військової служби правопорядку у Збройних силах України було сформовано шляхом мобілізації всіх сил, знань та досвіду покращення стану законності та дисципліни в українському війську, на запобігання злочинам, іншим правопорушенням, їх розкриття і припинення, які завдають суттєвих збитків інтересам держави.

Список використаних джерел

1. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 32. - С. 225.
2. Про заходи щодо створення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України: Наказ Міністра оборони України від 12 червня 2002 року № 198.
3. Саржевський О. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України: історичний аспект / О. Саржевський // Право військової сфери. - 2007. - №6. - С. 10-12.